

OSAMNAESTI TRAVNJA

Dan Hrvatskoga glazbenog zavoda

nešto je poput rođendana, i povoda da se slavljenuku prinosu darovi. Uglavnom takvi koje HGZ prinosi sam sebi, kao dokaze i rezultate svoga rada – i dobro je da tako može biti.

Ove godine oni su omotani zajedničkom ukrasnom vrpcom, na kojoj piše »Bersa!« i plod su rada mnogo duljeg od dvanaest mjeseci, a čitatelji našeg biltena o njemu su već saznawali u više navrata. U predrođendanskom ozračju odvijao se i prvi HGZ-ov koncert u veljači ove godine s naslovom *Bersa i krug*. Pravu rođendansku svečanost obilježiti će, međutim, tek predstavljanje jedne knjige – *Dnevnik i Uspomene*, jednog notnog izdanja – *Djela za klavir* i prve suvremene koncertne izvedbe *Menueta* za gudački kvartet, zbornih skladbi *Motet*, *Duhovi* i *Zora puca* te orkestralnog *Andante sostenuto*, kao znak dovršenja prve etape istraživačko-izdavačkog projekta *Sabrana djela Blagoja Berse* što ga, uz partnere, vodi Hrvatski glazbeni zavod, prepoznajući u njemu jednu od svojih važnih kulturoloških zadaća.

Uz ovaj središnji sadržaj, HGZ će svoj Dan ukrasiti još ponekim događanjem – sebi i svojim članovima na radost.

- 12,00 Predstavljanje knjige *Blagoje Bersa: Dnevnik i Uspomene*, priredile Eva Sedak i Nada Bezić, te notnog izdanja *Blagoje Bersa: Djela za klavir*, priredili Marija Bergamo i Petar Bergamo
- 17,30 Razgled zgrade Hrvatskoga glazbenog zavoda vodi Nada Bezić
- 18,30 Koncert Društvenoga komornog ansambla HGZ-a, umjetnički voditelj Marijan Zlatarić
Djela Blagoja Berse: *Ja te ljubim*, op. 46, solo popijevka u obradbi za flautu i klavir
Menuet za gudački kvartet, op. 14 – prva suvremena izvedba
Ferije, nema više škole!, za četiri klavira
- 20,00 Koncert Društvenog orkestra HGZ-a, dirigent Marcel Bačić
i Društvenoga zbora HGZ-a, zborovođa Branka Bubalo-Paliska
Robert Fuchs: *Andante grazioso*, op. 63 za gudački orkestar
Blagoje Bersa: *Duhovi*, za ženski zbor i orgulje
Blagoje Bersa: *Motet*, op. 30, za mješoviti zbor – prva suvremena izvedba
Blagoje Bersa: *Zora puca*, za mješoviti zbor i klavir
Blagoje Bersa: *Andante sostenuto*, op. 29, za orkestar – prva suvremena izvedba (rukopis notografirao i za izvedbu pripremio Mladen Tarbuk)
- 21,30 Koncert Društvenog jazz-orkestra – *Big Banda* HGZ-a, dirigent Zlatko Dvoržak
Ples

Sve se priredbe odvijaju u Velikoj koncertnoj dvorani HGZ-a.
Ulaz je slobodan, uz besplatnu ulaznicu koju možete podići na blagajni HGZ-a.

A mia sorella ... quando la potrà suonare...

FANTASIE - IMPROMPTU

(1899.)

B. Bersa: *Fantaisie-Improptu*, u redakciji Petra Bergama.

Marija Bergamo

GLASOVIRSKI DNEVNIČKI ZAPISI BLAGOJA BERSE

(predgovor izdanju *B. Bersa: Djela za klavir, odlomci*)

»Što mi duša šapće, to sam stavio u note.« (*Dnevnik*, 28. 12. 1914)

Glasovirski dio Bersina opusa omogućava razotkrivanje temelja njegova glazbenoga govora. Prva se materijalizacija njegove glazbene ideje, njezin prijenos u vanjski svijet i prvo oblikovanje iz, samo unutarnjim sluhom identificirane magme zvuka, uvijek zbivala u kontaktu s glasovinom. Oslanjajući se na nj, Bersa je glazbeno mislio i kada je koncipirao svoje simfonijske ili operne svjetove. Stoga zapis na glasoviru i onaj za glasovir ponekad nisu (ali u svakom slučaju ne bi smjeli biti) istorodni. U prvom času i sloju opredmećivanja zamisli zapis je mogao i kadšto bivao samo skica, tek uhvaćeni karakterističan motiv i ritam, zamišljeni harmonijski slijed napetosti i popuštanja, ili pak već u polazištu u pomoć dozvani, tradicijom odavno posvećeni oblik u koji se smještaju zvukovne progresije ili boje. Drugo: Bersin se unutarnji zvuk najčešće rađao iz imaginirane stvarne slike ili emocionalnog stanja, iz tenzijâ i sukobâ, ili – češće – iz maglovitâ, melankolična snatrenja koje se pod prstima vrsna pijanista (iz bečke škole Juliusa Epsteina) uobličavalo kako u manje zahtjevne doživljajne minijature tako i u – često tehnički virtuozno koncipirane – razvijenije oblike. Treće: proces koji skladatelj jest (ili nije) pokretao zato da bi trenutno imaginirano u zapisu doveo na razinu dovršene kompozicije sam je po sebi svjedočanstvo o mogućim razlozima i putovima njegova, sada već racionalnog modeliranja prvog nacrtâ: dotjerivanja, mijenjanja, oduzimanja i dodavanja, da bi naposljetku – često i mnogo godina kasnije – došao do (možda) konačnog izgleda djela. Kako to nije činio uvijek, mnogi su prvotni zapisi ostali nedorađeni. I četvrto: Bersina djela za glasovir nastajala su u dugom vremenskom rasponu: od prvih učeničkih dana u Zagrebu (1893–1895: Valzer, Ballabile, Minuetto), preko bečkih studijskih godina (1896–1899: Bagatella, Rondeau-Polonoise, obje sonate, Tema con variazioni, Fantaisie-Improptu), potom kratkih boravaka u Splitu, Sarajevu, Grazu (1899–1903: Ora triste, Notturmo, Fantasia breve) te ponovnog boravka u Beču (1903–1919: Riso e lamento, Novelletta, Bizarna serenada, Stari mornar priča, Serenada-Barkarola) do zrelih zagrebačkih godina (1919–1933: Venecijanska barkarola, Valse mélancolique, Mélancolie, Balada, Na žalu i Po načinu starih »Airs de ballet« te obje skladbe za četiri klavira – Ferije, nema više škole! i Priča moje bake). Obično je – u predasima između rada na većim simfonijskim i glazbeno-scenskim djelima – skladao solo popijevke i glasovirske minijature. Možda su one plod trenutnih reakcija na događaje i stanja o kojima se povjeravao svojim dnevnicima, ali o kojima je običavao ponešto pribilježiti i na marginama notnih stranica ne bi li i riječima postvario misao, učvrstio krug asocijacija iz kojih se rađao zvuk. Autorova emotivna stanja i konkretne slike koje ga opsjedaju razrješenje nalaze u glazbenom izričaju; fiksirani tijekom gotovo četiri desetljeća mogu se stoga tumačiti i kao autoportret kojemu vrijeme mijenja poteze. (...)

Bersino pijanističko umijeće i njegova vještina improvizacije bili su najvjerojatnije razlogom da svoje skladateljske zapise nije uvijek dotjerivao. Kada bi se vraćao starijim skladbama i sam je prvotno zabilježeno *čistio*, ispravljao, dopunjavao. Na tragu je takvih njegovih intencija i ovo izdanje koje – ne iznevjeravajući autorovu volju – njegove skladbe usuglašava s današnjim izdavačkim i pravopisnim normama. Sa željom i namjerom – stvoriti pretpostavke i mogućnost da se autora *zadrži prisutnim* u današnjoj glazbenoj svijesti. I da se u suvremenoj pijanističkoj praksi uzmogne provjeravati identitet i vrijednost Bersina klavirskog opusa; kao estetske, a ne samo povijesne činjenice.

UZ VEČERNJI KONCERT ZA DAN HGZ-a

Bersa u krugu svojih učenika, studenata Muzičke akademije u Zagrebu.

Između ostalih:

Boris Papandopulo (prvi red, prvi s desna) i Milo Cipra (drugi red, treći s desna).

Privatna ostavština Bersa, vl. Ivan Smirčić.

Robert Fuchs: *Andante grazioso*
Blagoje Bersa: *Andante sostenuto*

Kažu da je *andante* pravi njemački tempo, tempo *Majstora pjevača*, tempo u kojem se pedagoška solidnost susreće s pedagoškom komičnošću. Prije nego što ga je škola usporila, *andante* je bio dosta brz tempo, a *più andante* značilo je da treba ubrzati a ne usporiti odabrani korak. *Andante* je jako razvukla kasnoromantička harmonija, sporost je oduvijek bila fascinacija pred višeglasjem, stari su teoretičari sporošću željeli zadržati ljepotu akorda. Ali kasni je *andante* i tempo provjere i vrednovanja, tempo dijagnoze sloga, ekspertiza njegove nutarnje logike, *andante* je idealni tempo završnog rada škole koja se znanjem ograđuje od dosjetke – i ograđuje evanđeoskim autoritetom: »Nije učenik nad učiteljem...«. Među Fuchsovima se učenicima nije bilo teško izgubiti, pored Mahlera, Wolfa, Schrekera, Sibeliusa i Zemlinskog nije se samo izgubio Bersa nego i sam Fuchs. Bersa je tako pružena prilika da rehabilitira evanđeosku opomenu: uz učitelja je postao učiteljem. A *andante* nije tek tempo njihove usporedbe, nego i tempo njihove sudbine.

Marcel Bačić

POZIV ČLANOVIMA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA NA

**REDOVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU
 HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA**

koja će se održati u
srijedu, 12. svibnja 2010. s početkom u 18.30 sati
 u Velikoj dvorani HGZ-a.

Prijedlozi za nove članove Ravnateljstva i za počasne članove mogu se dostaviti Tajništvu HGZ-a u pismenom obliku i s priloženim objašnjenjem najkasnije do 28. travnja.

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6, fax: 4830701
TAJNIŠTVO: 48 30 833
KNIŽNICA: 48 30 824, otvorena
ponedjeljak, sri. i pet. 11-14, sri. 16-20 sati
BLAGAJNA: 48 30 822, radi
ponedjeljak-petak 10-13 i 19-20 sati
i uvijek jedan sat prije početka koncerta

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

KONCERTNA SEZONA CLXXXIII (2009 / 2010)

TRAVANJ

www.hageze.org
hgz.info@hgz.t-com.hr

UREDNIŠTVO:

Eva Sedak
Nada Bezić
Maja Milošević

ZA IZDAVAČA:

Marcel Bačić

utorak, 6. IV. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
(Podrumska dvorana)
Radionica utorkom
Voditelj: Tihomir Petrović
ULAZ SLOBODAN

četvrtak, 8. IV. u 20 sati

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH
UMJETNIKA
Zagrebački komorni trio: Mira Flies-Šimatović,
klavir; Dani Bošnjak, *flauta*; Ivica Gašparović,
fagot
Donizetti, Beethoven, Weber
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

petak, 9. IV. u 20 sati

HRVATSKA UDRUGA ZBOROVOĐA
We Move the World
Zborovi: *Panis angelicus* (mj.), *Cantus ante omnia*
(djev.), *Tokyo Josei Choir* (ž.), *INA* (mj.), *Agape* i
Ivan Goran Kovačić (m.)
Dirigenti: T. Čekolj, S. Ponoš, Y. Adachi, B.
Pogrmilović, B. Vukmanić, O. Bogdanović
Program naknadno

subota, 10. IV. u 20 sati

HRVATSKO GRAFIČKO GLAZBENO
DRUŠTVO »SLOGA«
Godišnji koncert
Dirigent: Mladen Landau
Orkestar mandolinista i gitarista; Harmonikaški
orkestar
Krebs, O'Carolan, Piazzolla, Starc, Bui, Gounod,
Gargano, Ritter, Strauss ml.

nedjelja, 11. IV. u 20 sati

VIRTUOSO
Opera gala
G. Biondić, M. Cerovćec, *soprani*; Z. Posavec,
J. Kordić, *mezzosoprani*; D. Dorotić, M. Bokun,
tenori; V. Marof, *bariton*; M. Mimica, *bas*
Rossini, Bellini, Bizet, Verdi, Saint-Saëns
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 13. IV. u 20 sati

HRVATSKI KOMORNI ORKESTAR
Dirigent: Pavle Dešpalj
Solistica: Mojca Ramušćak, *violina*
Haydn

četvrtak 15. IV. u 20 sati

Glazbena škola Blagoja Berse
Koncert učenika škole
ULAZ SLOBODAN

nedjelja, 18. IV.

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Dan HGZ-a
12,00
Predstavljanje knjige *Blagoje Bersa: Dnevnik i*
Uspomene i notnog izdanja *B. Bersa: Djela za*
klavir
17,30
Razgled zgrade HGZ-a
18,30
Koncert Društvenoga komornog ansambla HGZ-a
Bersa
20,00
Koncert Društvenog orkestra i zbora HGZ-a
Bersa, Fuchs
21,30
Koncert Društvenoga jazz-orkestra (Big Banda)
i ples
ULAZ SLOBODAN

ponedjeljak, 19. IV. u 20 sati

Glazbena škola Vatroslava Lisinskog
Koncert učenika klavira u korist fonda »Mira
Sakač«

četvrtak, 22. IV. u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Smotra klavirista škole

petak, 23. IV. u 20 sati

MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR »EMIL
COSSETTO«
Godišnji koncert: *Popularni zvuci*
Dirigent: Josip degl'Ivelliio
Solistica: Lidija Horvat Dunjko, *sopran*;
klavirska pratnja: Mario Čopor
Verdi, Gotovac, Cossetto, Strauss, Lloyd Webber,
Offenbach

subota, 24. IV. u 20 sati

DJEVOJAČKI ZBOR "MOZARTINE"
Gosti: Dječji zborovi "Mozartine" i
"Papandopuline"
Dirigence: Iva i Sonja Rem; klavirska pratnja:
Mario Čopor
Bach, Schumann, Brahms, Jenekins, Mozart

nedjelja, 25. IV. u 11 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Smotra klavirista škole

nedjelja, 25. IV. u 20 sati

HRVATSKI BAROKNI ANSAMBL
Virtuosi Italiani
Umj. vodstvo: Stefano Montanari (Italija)
Vivaldi, Locatelli, Geminiani
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 27. IV. u 20 sati

KONCERTNA DIREKCIJA ZAGREB
Zagrebački kvartet
Gost: Danijel Detoni, *klavir*
Bruckner, Radica, Brahms

srijeda, 28. IV. u 20 sati

ZAGREBAČKI SOLISTI
Gost: Petrit Čeku, *gitara*
Nježić, Brouwer, Schönberg, Grieg

četvrtak, 29. IV. u 20 sati

Glazbeno učilište Elly Bačić
Proljetni koncert

petak, 30. IV. u 18 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
(Podrumska dvorana)
Društveni komorni ansambl HGZ-a
Sviramo Schumanna
ULAZ SLOBODAN

petak, 30. IV. u 20 sati

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U
ZAGREBU
Završni koncert smotre Odsjeka za duhače
ULAZ SLOBODAN